

Inspirationskatalog

Kompenserende specialundervisning for voksne med høretab

INDHOLD

1 Forord	2
2 Undervisningsforløb: ”Jeg vælger – Jeg bestemmer”	3
3 Undervisningsforløb: ”Vi bestemmer”	5
4 Undervisningsforløb: Samfunds- og kulturforståelse	7
5 Undervisningsforløb: Demokrati	9
6 Undervisningsforløb: PC-kendskab	11
7 Undervisningsforløb: IKT (informations-og kommunikationsteknologi	14
8 Undervisningsforløb: Arbejdsmarkedskendskab	16
9 Undervisningsforløb: Arbejdspladskultur	18
10 Undervisningsforløb: Inkluderende rammer for døve studerende	20
11 Undervisningsforløb: Redskaber til kommunikation	22
12 Undervisningsforløb: Tegnsprog, Tegn Til Tale & visuel kommunikation	24
13 Undervisningsforløb: Dialog & kommunikation	26
14 Undervisningsforløb: Mund-hånd-system (MHS)	28
15 Undervisningsforløb: Kørekort (teori) eller simple trafikregler	30
16 Undervisningsforløb: Skriftlig formulering samt stavning	32
17 Undervisningsforløb: Læsning	34
18 Undervisningsforløb: Matematik og pengeforståelse	36
19 Undervisningsforløb: Tale-høreundervisning	38
20 Samtykkeerklæring og fuldmagt	39
21 Kriseberedskab	41
22 Pensionsinfo	43

1 Forord

På de følgende sider kan du finde inspiration til emner i forbindelse med den voksenundervisning, der tilbydes og kan søges i Center for Sansenedsættelse, Aalborgskolen, som er en del af Området for Kommunikation og Specialpædagogik. Emnerne er *eksempler* på forløb – men der kan også være mange andre områder inden for kompenserende lovgivning, som kan tilbydes.

Inden man søger et voksenundervisningsforløb, skal man nøje overveje, hvad målet med forløbet er, og hvad udbyttet af forløbet forventes at blive, samt hvad de indlærte færdigheder efterfølgende skal bruges til.

Vi står altid gerne til rådighed for en dialog om ansøgning, indhold i undervisningen eller noget helt tredje.

Vi glæder os til at se dig.

Oktober 2024

Peter Veje Hangaard
Afdelingsleder
Aalborgskolen

Center for Sansenedsættelse

Lene Schmidt

Specialunderviser/Teamkoordinator

Voksenundervisningen, Aalborgskolen

2 Undervisningsforløb: ”Jeg vælger – Jeg bestemmer”

Undervisningsindhold:

Selvbestemmelse, medbestemmelse og indflydelse

Hvor har jeg selvbestemmelse, medbestemmelse og indflydelse?

Lovgivning

Sådan vælger jeg

Deltagerforudsætninger:

Voksne med høretab, der ønsker viden og kompetencer til at bruge sit medborgerskab mht. egne rettigheder og redskaber til at udøve disse rettigheder sammen med andre.

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt på 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten har

Der anbefales hold med 3 - 5 kursister.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til dagligliv og diskuteres.

Brug af opslagstavle, der gennem kursusgangene udbygges – mindmaps, billeder etc., hvor nye begreber og handlekompetence fastholdes.

Evaluering løbende efter hver undervisningsgang – ”Hvad har jeg lært i dag?”

Læremiddelanalyse:

Se Socialstyrelsen ”Kursus i medborgerskab” – Kursusvejledning.

Læringsrummet:

Optimalt på bosted i grupper (hvis deltagerne bor sammen) – alternativ (hvis deltagerne bor forskellige steder) i undervisningslokale. Gruppeundervisning hvilende på dialog.

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset skal afvikles i gruppevis.

Personale fra bosteder kan inddrages i selve undervisningen, hvis muligt.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kursusvejledning med materialer til kursisterne.

Kursisterne laver løbende deres egen medborgerskabs-logbog.

Løbende evalueringer med kursister om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer sammen med kursisten.

3 Undervisningsforløb: ”Vi bestemmer”

Undervisningsindhold:

At være borger i et samfund

Medbestemmelse og god kommunikation

At tage beslutninger i fællesskab

Kommunikation og kropssprog

Dialog og at lytte til andre

Deltagerforudsætninger:

Alle, der ønsker viden og kompetencer til at bruge sit medborgerskab mht. egne rettigheder og redskaber til at udøve disse rettigheder sammen med andre.

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt på 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten har

Der anbefales hold med 3 - 5 kursister.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til dagligliv og diskuteres.

Brug af opslagstavle, der gennem kursusgangene udbygges – mindmaps, billeder etc., hvor nye begreber og handlekompetence fastholdes. Evaluering løbende efter hver undervisningsgang – ”Hvad har jeg lært i dag?”

Læremiddelanalyse:

Se Socialstyrelsen ”Kursus i medborgerskab” - Kursusvejledning.

Læringsrummet:

Optimalt på bosted i grupper (hvis deltagerne bor sammen) – alternativ (hvis deltagerne bor forskellige steder) i undervisningslokale.

Gruppeundervisning hvilende på dialog.

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset skal afvikles i gruppevis.

Personale fra bosteder kan inddrages i selve undervisningen, hvis muligt.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kursusvejledning m. materialer til kursisterne.

Kursisterne laver løbende deres egen medborgerskabs-logbog.

Løbende evalueringer med kursister om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer, hvorvidt kursisten efter gennemført tema er klar til efterfølgende tema.

4 Undervisningsforløb: Samfunds- og kulturforståelse

Undervisningsindhold:

At være en del af et fællesskab

Den danske kultur

Deltagelse i kulturlivet

Deltagelse i fritidslivet

Muligheder i forhold til arbejde/aktivitetstilbud

Deltagerforudsætninger:

Alle, der ønsker viden og kompetencer til at bruge sit medborgerskab mht. egne rettigheder og redskaber til at udøve disse rettigheder sammen med andre.

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt på 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten har.

Der anbefales hold med 3 - 5 kursister.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til dagligliv og diskuteres.

Brug af opslagstavle, der gennem kursusgangene udbygges – mindmaps, billeder etc., hvor nye begreber og handlekompentence fastholdes. Evaluering løbende efter hver undervisningsgang – ”Hvad har jeg lært i dag?”

Læremiddelanalyse:

Se Socialstyrelsen ”Kursus i medborgerskab ” – Kursusvejledning.

Læringsrummet:

Optimalt på bosted i grupper (hvis deltagerne bor sammen) – alternativ (hvis deltagerne bor forskellige steder) i undervisningslokale.

Gruppeundervisning hvilende på dialog.

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset skal afvikles i grupper af 3-5 deltagere

Personale fra bosteder kan inddrages i selve undervisningen, hvis muligt.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kursusvejledning m. materialer til kursisterne.

Kursisterne laver løbende deres egen medborgerskabs-logbog.

Løbende evalueringer med kursister om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer, hvorvidt kursisten efter gennemført tema er klar til efterfølgende tema.

5 Undervisningsforløb: Demokrati

Undervisningsindhold:

Påvirkning af beslutningstagere

Hvem styrer Danmark?

Forberedelse af valg

Afholdelse af valg

Kongehusets indflydelse på demokrati

Deltagerforudsætninger:

Alle, der ønsker viden og kompetencer til at bruge sit medborgerskab mht. egne rettigheder og redskaber til at udøve disse rettigheder sammen med andre.

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt på 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten har

Der anbefales hold med 3 - 5 kursister.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til dagligliv og diskuteres.

Brug af opslagstavle, der gennem kursusgangene udbygges – mindmaps, billeder etc., hvor nye begreber og handlekompentence fastholdes. Evaluering løbende efter hver undervisningsgang – ”Hvad har jeg lært i dag?”

Læremiddelanalyse:

Se Socialstyrelsen ”Kursus i medborgerskab” - Kursusvejledning.

Læringsrummet:

Optimalt på bosted i grupper (hvis deltagerne bor sammen) – alternativ (hvis deltagerne bor forskellige steder) i undervisningslokale.

Gruppeundervisning hvilende på dialog.

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset skal afvikles i gruppevis, bedst sammen med dem man har sin dagligdag sammen med – ens nære medborgere. Personale fra bosted inddrages i selve undervisningen, hvis muligt.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kursusvejledning m. materialer til kursisterne. Kursisterne laver løbende deres egen medborgerskabs-logbog.

Løbende evalueringer med kursister om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer, hvorvidt kursisten efter gennemført tema er klar til efterfølgende tema.

6 Undervisningsforløb: PC-kendskab

Undervisningsindhold – kan fx være:

Tænd - sluk

Introduktion til Windows samt Apple styresystemer

Tastaturtræning med brug af genvejstaster

Egen PC's indhold af programmer

Gennemgang af start-ikonets indhold og muligheder

Indstillinger af proceslinjen

Muligheder mht. ændringer af skærmindstillinger

Opbygning af biblioteksstruktur (stifinder) og filhåndtering

Installering af hardware: Fx printer, scanner, digitalkamera, samt synkronisering med andre PC'ere, iPads eller mobiltelefoner.

Installering af software, fx antivirus-, foto-, tekstbehandlingsprogrammer etc.

Undervisning i specifikke softwareprogrammer

Tilslutning til netværk

Anvendelse af mailprogrammer; Outlook, Gmail etc.

Brug af internet – forskellige browsere

Oprettelse og brug af NemID samt ændringer til MitID til brug for bl.a. E-Boks, Skat, Borgerservice, Sundhed, Bank og sparekasser, Bibliotek mm.

Internetsikkerhed

Deltagerforudsætninger:

Alle med behov for visuel kommunikation, der ønsker viden og kompetencer til at bruge sin PC, iPad, Tablet, iPhone, Android for at forbedre egne muligheder og redskaber til at bruge PC mv. i relation med samfund og andre borgere.

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt over 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten har

Hold med 3 - 5 kursister eller tilrettelagt som eneundervisning i hjemmet – både i eget hjem eller i undervisningslokalet

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til dagligliv og diskuteres. Brug af mindmap og/eller logbog, der gennem kursusgangene udbygges – visuelt materiale, billeder, manualer etc., hvor nye begreber og handlekompetence fastholdes.

Evaluering løbende efter hver undervisningsgang – ”Hvad har jeg lært i dag, og hvad skal jeg lære næste gang?”

Læremiddelanalyse:

Kursisten medbringer egne devices

Der undervises direkte i software gennem projekter eller på kursists egen PC

Anvendelse af visuelle trin-for-trin-manualer tilrettet den enkelte

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform

I undervisningslokale på Grønlands Torv, opfølgning og træning af det lærte i eget hjem.

Alternativt på kursists bopæl ved eneundervisning og under særlige omstændigheder

Gruppeundervisning hvilende på dialog.

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset kan afvikles gruppevis, bedst sammen med andre, der kan udveksle erfaringer og give inspiration til nye muligheder for den enkelte mht. anvendelsesmuligheder af PC. Personale fra evt. bosted inddrages i undervisningsforløbet, hvis muligt.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

På baggrund af kursisternes specifikke ønsker, definerer læreren indhold og tilpasser kursusvejledning med materialer til kursisterne. Kursisterne tilbydes mulighed for løbende at lave deres egen PC kundskabs-logbog.

Løbende evalueringer med kursister om fastlæggelse og opnåelse af mål.

Læreren evaluerer, i hvilken grad kursisten efter gennemført kursus/tema har nået de opstillede mål.

7 Undervisningsforløb: IKT (informations- og kommunikationsteknologi)

Undervisningsindhold:

Undervisningen er tilpasset den enkelte borgers behov. Undervisningen indeholder teknologi og digitale værktøjer/programmer til f.eks.:

- Betjening af computere eller andre devices, kommunikation/tale, støtte til hukommelse
- Planlægning, overblik og struktur i hverdagen
- Oplæsning samt støtte til skriftlig kommunikation
- Betaling og brug af dankort på internettet
- Kommunikationsteknologi (fx facetime, skype, lmo), generel brug og funktion af sociale medier

Deltagerforudsætninger:

Alle, der anvender visuel kommunikation. Borgere som har brug for kompenserende hjælpemidler til ADL, til kommunikation eller i forhold til strukturering af hverdagen. Alle der har en iPad eller pc

Sekvenseringsanalyse:

15 gange af 2 lektioners varighed, i alt 30 lektioner

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog/kursistens sprogkode og tilrettelægges som holdundervisning med 3-4 kursister, i særlige tilfælde som eneundervisning i hjemmet eller i undervisningslokalet.

Legitimitets – og målanalyse:

Formål med undervisningen er at forbedre den enkelte borgers mulighed for at deltage aktivt i hverdagslivet samt for at mestre eget liv.

Læremiddelanalyse:

Betjening af computer, iPad, telefon: tastaturtræning, Lup/zoomfunktion, indstilling af iPad og telefon til den enkelte bruger. IKT-hjælpemidler – tastaturmarkeringer for synshæmmede, speciel tastatur

Støtteprogrammer/Apps til skriftlig kommunikation: Appwriter, CD-ord

Kommunikationsteknologi: Skype, Facetime, IMO, SMS, Imessage

Sociale medier: Facebook, Instagram, Twitter m.fl.

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform; I undervisningslokalet, i eget hjem, online.

Gruppedynamik:

Kurset afholdt som holdundervisning giver den enkelte kursist mulighed for at indgå i et socialt fællesskab. Grupperne sammensættes så vidt muligt således, at kursisterne er på sammen niveau i deres visuelle kommunikation.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indholdet og præsenterer det for kursisterne. Læreren laver evt. individuelle mål sammen med kursisten, Læreren laver en skriftlig evaluering af forløbet, som gennemgås sammen med kursisten. Emnet definerer undervisningens indhold.

8 Undervisningsforløb: Arbejdsmarkedskend- skab

Undervisningsindhold:

Fagforeninger, A-kasser

Folkepension, Førtidspension, Flexjob, KLAPjob

Jobnet.dk

Skrivning af ansøgninger samt CV

Virksomhedstilrettelagte besøg

Deltagerforudsætninger:

Alle deltagere som har brug for kendskab til arbejdsmarkedets muligheder og begrænsninger.

Alle der har brug for indsigt i forskellige lovgivninger

Alle der har brug for undervisning i hvordan man laver en målrettet samt en uopfordret ansøgning. Alle der har brug for at lære, hvordan man strukturerer et CV.

Alle der har brug for kendskab til indmeldelse i en fagforening og A-kasse

Sekvenseringsanalyse:

15 gange af 2 lektioners varighed, i alt 30 lektioner

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog/kursistens sprogkode og tilrettelægges som holdundervisning med 3-4 kursister, i særlige tilfælde som eneundervisning i undervisningslokalet.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen er at forbedre den enkelte borgers mulighed for at deltage aktivt i et arbejdsliv, kunne skrive en ansøgning samt CV og være bevidst om, hvad et arbejdsliv vil frembringe af livskvalitet.

Formålet kan også være forståelsen for et fagforeningsmedlemsskab samt betydningen af at være medlem i en A-kasse.

Formålet kan ligeledes være at få kendskab til de forskellige lovgivninger og bekendtgørelser, som deltagerne får ved modtagelsen af en offentlig ydelse.

Lærermiddelanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, diskuteres og relateres til arbejdslivet eller med et liv som arbejdsløs/kontanthjælpsmodtager/førtidspensionist. Brug af mind-map og/eller logbog, der gennem kursusgangene udbygges – visuelt materiale, billeder, manualer etc., hvor nye begreber og handlekompetence fastholdes. Evaluering løbende efter hver undervisningsgang.

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform.

Gruppedynamik:

Kurset afholdes både som holdundervisning eller som eneundervisning.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Det emne, som kursisten søger, definerer undervisningens mål og indhold. Læreren udarbejder en skriftlig evaluering af forløbet, i tæt samarbejde med kursisten.

9 Undervisningsforløb: Arbejdspladskultur

Undervisningsindhold:

Hvad er kultur, og hvordan kommer den til udtryk på en arbejdsplads?

Hvilke værdier og holdninger findes der på en arbejdsplads, og hvordan kommer de til udtryk?

Hvordan er omgangstone? Hvordan er relationen/samspelet mellem døve og hørende?

Hvad vil det sige at holde pause – og hvad sker der i pauserne?

Hvilke traditioner og personalefester er der på arbejdspladser?

Hvordan afholdes forskellige typer af møder?

Deltagerforudsætninger:

Alle der benytter visuel kommunikation, og som er i arbejde eller er arbejdssøgende.

Sekvenseringsanalyse:

15 gange 1,5 time pr. gang

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på hold med 3 - 5 kursister, så der er mulighed for at indgå i diskussioner og lytte til, hvordan det er at være på andre arbejdspladser – eller at være til rådighed for arbejdsmarkedet og være forberedt på, hvilken kultur man kan blive mødt af.

Der vil bl.a. blive anvendt materialer om arbejdsliv og arbejdskultur af Marianne Knudsen m.fl. Materialet anvendes også i undervisningen i dansk som andetsprog.

Der vil være forskellige kursistoplæg om medinddragelse på en arbejdsplads.

Der bliver mulighed for at 2-3 virksomhedsbesøg samt deltagelse af jobkonsulenter/døvekonsulenter i undervisningen.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen er at blive bevidst om begrebet kultur, udtrykke egne erfaringer samt opleve, hvordan kultur kommer til udtryk på forskellige arbejdspladser.

Målet er at opnå viden om, hvordan hver enkelt kursist som døv/hørehæmmet voksen kan blive mere aktiv deltagende på arbejdspladser, samt om hvilke strategier og redskaber, der kan anvendes i relation med hørende kollegaer.

Lærermiddelanalyse:

Fortælle om egen erfaring med medinddragelse på en arbejdsplads

Udarbejde visuelle materialer til senere brug – bl.a. mindmaps

Udarbejde skema til forskellige spørgeteknikker.

Læringsrummet:

I undervisningslokalet samt i virksomheder og på jobcenteret.

Gruppedynamik:

Kurset skal afvikles gruppevis, så der bliver mulighed for at lytte til andre ligestillede samt indgå i diskussioner.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren opsætter individuelle mål sammen med kursisten.

Læreren udfærdiger en skriftlig evaluering, som gennemgås sammen med kursisten.

10 Undervisningsforløb: Inkluderende rammer for døve studerende

Forløbet kan henvende sig til alle studier: AMU, VUC, Tech-College, Universitetet mv.

Undervisningsindhold:

Hvad vil det sige at studere? Viden, vilje og erfaring.

Hvad er lærerens ramme for undervisningen? Hvad er en tolks rolle?

Hvorfor er studievejlederen en vigtig samarbejdspartner?

Hvilke andre støttemuligheder kan der søges, når man er under uddannelse?

Hvad sker der i mødet med medstuderende både i gruppearbejde og pauser?

Deltagerforudsætninger:

Alle døve og hørehæmmede – samt CI-brugere, der er i gang/gerne vil i gang med en uddannelse

Sekvenseringsanalyse:

15 gange 1,5 time – 2 lektioner pr. gang

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på hold med 3 kursister, så der er mulighed for at indgå i diskussioner og lytte til, hvordan det er at være studerende og have et høretab.

Der vil bl.a. blive anvendt materialer fra Socialstyrelsen, udgivet af styrelsen for Handicap, Hjælpemidler samt Socialpsykiatri - samt pjecer fra forskellige uddannelser og uddannelsesvejledning.

Der vil være forskellige kursistoplæg med bud på, hvordan inkluderende rammer kan bidrage til at blive aktiv medvirkende i et studieforløb.

Der bliver mulighed for at møde en studievejleder på VUC eller teknisk skole – alt efter den enkelte kursists ønske og behov.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen er at blive bevidst om, hvad det kræves ved at være studerende. Formålet er også at få kendskab til de forskellige støttemuligheder samt opnå viden om de muligheder, der vil være efter et uddannelsesforløb både før, under og efter studiet bl.a. gennem samtaler med studievejleder.

Læremiddelanalyse:

Forventningsafstemning med andre som har studieplads eller vil studere, inden der startes på et studieforløb.

Udarbejde visuelle materialer til brug i studiet – bl.a. logbøger, samt materiale om forskellige roller og ansvar i løbet af et studie. Informationssøgning vedr. forskellige støttemuligheder via. Internettet

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform.

I undervisningslokalet samt på uddannelsesstederne og hos døvekonsulenterne.

Gruppedynamik:

Kurset kan afvikles gruppevis, så der bliver mulighed for at lytte til andre ligestillede samt indgå i diskussioner vedr. det at være studerende. Kurset kan også søges som eneundervisning, hvis største del af tiden skal foregå på studiestedet.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren opsætter individuelle mål sammen med kursisten, samt udarbejder evaluering i fællesskab.

11 Undervisningsforløb: Redskaber til kommunikation

Undervisningsindhold:

At lære at anvende forskellige kommunikative værktøjer fx kommunikationspas, Programsnedkeren, app'en "Go Talk", PODD-bøger, adgang med tegn eller andre kommunikative redskaber.

Deltagerforudsætninger:

Alle som har egen iPad eller PC.

Alle som ønsker/har brug for et kompenserende hjælpemiddel i kommunikation med andre.

Sekvenseringsanalyse:

15 gange a 1,5 time pr. gang

Tilrettelæggelse:

Undervisningen på små hold á 3 kursister, i særlige tilfælde som eneundervisning. Kursisten skal medbringe egen hard- og software.

Legitimitets – og målanalyse:

Formålet med undervisningen er at få et kommunikationshjælpemiddel i mødet med nye mennesker. Formålet er ligeledes at blive bevidst om sig selv og sin egen identitet.

Læremiddelanalyse:

At udarbejde kommunikationsredskaber sammen med kursisten.

At træne kursisten i brug af redskabet, så det kan overføres til kursistens daglige liv.

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform.

I undervisningslokalet, i hjemmet, online.

Gruppedynamik:

Kurset afvikles som udgangspunkt i små grupper på 3 kursister, da kursisterne kan øve sig på hinanden i brug af redskaberne. Det forventes, at kursisten er aktiv i sin medvirken til udarbejdelsen/udfyldelse af redskaberne.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer målene sammen med kursisten.

Læreren udfærdiger en skriftlig evaluering af forløbet, som gennemgås sammen med kursisten.

Materialet definerer indholdet i undervisningen.

12

Undervisningsforløb: Tegnsprog, Tegn Til Tale & visuel kommunikation

Undervisningsindhold:

Arbejde med antonymer

Begreber og overbegreber (fx Supermarkedet)

Præsentation af tegn indenfor emner

Spørgsmål/svar

Aflæsning af tolk

Tegnsprogsgrammatik

Deltagerforudsætninger:

Voksne der har brug for at kommunikere med tegn

Sekvensanalyse:

15 gange a 1,5 time

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på hold med 3 kursister på samme niveau. Der bruges materiale fra Materialecenteret, tegnsprogsapps, døvefilm, dr.dk/ligetil, youtube mv.

Legitimitets- og målanalyse:

Logbog. Hvor mange nye tegn har kursisten tilegnet sig.

Ved kursistens fremlæggelse af et emne, vise udviklingen af begrebsforståelse og dermed et større tegnforråd.

Læremiddelanalyse eksempler:

Fortælle – holde oplæg – enten som videofortælling eller live. Genfortælle hvad de har set på fx døvefilm.

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform.

Gruppedynamik:

Undervisningen tilrettelægges og gennemføres i grupper på 3-4 kursister, så kursisterne har mulighed for at få nye tegn afprøvet i gruppen.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kurset med materialer til kursisterne. Kursisterne laver løbende deres egen logbog. Evalueringer med kursisterne om opnåelse af mål. Læreren evaluerer, hvorvidt kursisten efter gennemført tema er klar til efterfølgende tema.

13 Undervisningsforløb: Dialog & kommunikation

Undervisningsindhold:

Spørgsmål/svar

Holde forberedte oplæg

Turtagning

Fortælle teknik

Deltagerforsætninger:

Kursister med yderligere funktionsnedsættelse, der benytter sig af visuel kommunikation.

Sekvensanalyse:

15 gange á 2 lektioner, i alt 30 lektioner.

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på hold med 3-4 kursister. Materialerne, der tager udgangspunkt i kursisternes erfaringer, viden og sociale relationer, er til fælles undervisning (spil, fælles samtaler), men også til individuel undervisning. Undervisningen kan foregå for kursister uden skriftsprog.

Kursister, der behersker skriftsprog, vil også benytte sms, beskeder på diverse devices.

Legitimitets-og målanalyse:

Give kursisten mulighed for indgå i sociale fællesskaber, samt skærpe den sproglige opmærksomhed samt lytning til andre.

Lærermiddelanalyse eksempler:

Dialog med medkursister og underviser, små individuelle oplæg eller træning af fælles opmærksomhed.

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform.

Døves Kulturcenter med mulighed for at besøge cafeen og kommunikere med andre tegnbrugere.

Gruppedynamik:

Holde oplæg for gruppen, spil, opleve et socialt læringsfællesskab.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læringen defineres i samarbejde mellem kursist og underviser.

14 Undervisningsforløb: Mund-hånd-system (MHS)

Undervisningsindhold:

- Gennemgang af baggrunden for MHS
- Gennemgang af de forskellige håndstillinger og deres tilknytning til sprogets lyde
- Træning i udførelse og aflæsning af MHS
- Dialog om anvendeligheden af MHS, i hvilke situationer kan man med fordel bruge MHS?

Deltagerforudsætninger:

Alle der benytter visuel kommunikation, og som har kendskab til det danske sprogs fonetik. Man skal have mulighed for fysisk at lave de forskellige håndstillinger.

Sekvenseringsanalyse:

10 gange 45 minutter samt træning mellem undervisningsgangene.

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på hold med 3 - 5 kursister, så der er mulighed for at træne med hinanden. Der anvendes materialet "Mundhåndsystemet" af Viggo Moss Hansen samt supplerende materialer.

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen er at mestre daglig brug af MHS i kommunikation med andre.

Målet er at kunne sige navne på personer i nærmiljøet samt danske bynavne. Derudover kan der være særlige mål for den enkelte kursist.

Lærermiddelanalyse:

Gennemgå sin families stamtræ ved brug af MHS.

At mødes med andre i døves kulturcenter og anvende MHS.

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor visuel kommunikation er den primære kommunikationsform.

I undervisningslokalet til gennemgang og træning af både udførelse og aflæsning.

I kulturcentret til træning af udførelse med udenforstående.

Hjemme for at opnå større sikkerhed i udførelsen af de forskellige håndstillinger.

Gruppedynamik:

Kurset skal afvikles gruppevis. Grupperne fungerer bedst, hvis kursisterne er på samme niveau i deres visuelle kommunikation, da ord- /tegnforrådet hos kursisterne så vil matche hinanden.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer evt. individuelle mål sammen med kursisten.

Læreren udfærdiger en skriftlig evaluering som gennemgås sammen med kursisten.

Materialet definerer indholdet af undervisningen.

Der evalueres halvvejs i forløbet, om udbyttet svarer til læringsmålene. Kursisterne medvurderer, om de opstillede mål kan nås.

15 Undervisningsforløb: Kørekort (teori) eller simple trafikregler

Undervisningsindhold:

ALT teori der er relevant for at kunne tage et kørekort til knallert, motorcykel, bil eller lastbil/bus

Almindelige trafikregler for gående/cyklende.

Alle der har udfordringer med at tage bussen selvstændigt fra A til B

Deltagerforudsætninger:

Alle der skal i gang med at tage kørekort

Alle der bevæger sig rundt i trafikken

Sekvenseringsanalyse:

Afhængig af tidsrummet, hvor kørekortet skal erhverves

Ellers 15 gange af 1,5 time i undervisningslokalet og ude i trafikken

Tilrettelæggelsen:

Læreren tilrettelægger undervisningen i samarbejde med kursistens kørelærer.

Læreren tilrettelægger undervisningen i samarbejde med bosted/familie.

Legitimitets- og målanalyse:

At kunne forstå de svære begreber fra teoriundervisningen – samt forstå den spørgeteknik, der anvendes til teoriprøven.

At kunne gå fra A til B med de trafikale udfordringer, der mødes undervejs. At selvstændigt kunne tage en bus til det ønskede sted.

Lærermiddelanalyse:

At kunne besvare de relevante spørgsmål fra teoriundervisning.

At selvstændigt kunne aflægge en "gå-prøve" eller forstå busplaner.

Læringsrummet:

I undervisningslokalet – eller i trafikken.

Gruppedynamik:

I grupper eller som eneundervisning – alt efter omfang og behov.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren planlægger undervisningsformål og indhold i samspil med kørelærer eller andre.

16 Undervisningsforløb: Skriftlig formulering samt stavning

Undervisningsindhold:

Forståelse for dansk skriftsprog – syntaks, grammatik samt ordforråd

Ordbilleder samt andre visuelle symboler, der understøtter skriftsproget

Morfemdeling

Ordblindeundervisning

Materialer foreslået i vejledningen for OBU samt FVU

Deltagerforudsætninger:

Alle der **ikke** har bestået 9. klasses eksamen

Sekvenseringsanalyse:

15 gange a 1,5 eller 3 timers undervisning (afhængig af under hvilken lovgivning, der søges)

Tilrettelæggelsen:

Læreren tilrettelægger undervisningen i samarbejde med kursisten + netværk.

Læreren anvender materiale fra ”dansk som andetsprog”, Matchen.dk, OBU/FVU-materiale.

Legitimitets- og målanalyse:

At kunne formulere sig på dansk med både hovedsætninger samt bisætninger

At opnå et større ordforråd

At anvende støtte fra cd-ord, appwriter, adgang med tegn

Læremiddelanalyse:

At kunne sende små beskeder til familie og venner på SMS samt sociale medier

At kunne bestå et af trinene på FVU

At opnå redskaber i form af støtte fra diverse ordbøger til synliggørelse af bedre skriftlig dansk

At blive fortrolig med CD-ord, appwriter, adgang med tegn

Læringsrummet:

I undervisningslokalet og i nogle tilfælde på sociale medier.

Gruppedynamik:

I grupper eller som eneundervisning – alt efter omfang og behov.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Ved FVU skal der bestås en prøve.

Ved OBU skal kursisten kunne anvende de relevante redskaber til styrkelsen af skriftsproget.

Ellers udarbejder læreren i samarbejde med kursisten en evaluering der viser, hvor der skal sættes ind i den videre forståelse af det danske skriftsprog.

17 Undervisningsforløb: Læsning

Undervisningsindhold:

Test og afdækning ved hjælp af eyetracking-redskabet EyeJustRead

Læs mere på www.eyejustread.com eller <https://nota.dk/viden/l%C3%A6se-app-skaber-overblik>

Deltagerforudsætninger:

Alle der **ikke** har bestået 9. klasses eksamen

Alle der gerne vil have sine læsefærdigheder afdækket og trænet indenfor lixtal 5-35

Sekvenseringsanalyse:

15 gange à 1,5 eller 3 timers undervisning (afhængig af under hvilken lovgivning, der søges)

Tilrettelæggelsen:

Læreren tilrettelægger undervisningen i samarbejde med kursisten + netværk.

Læreren anvender materiale fra ”dansk som andetsprog”, Matchen.dk, OBU/FVU-materiale samt det digitale læseredskab EyeJustRead.

Legitimitets- og målanalyse:

At kunne læse sætninger med det formål, kursisten har. At opnå et større ordforråd.

Læremiddelanalyse:

At kunne læse beskeder og forskellige typer af tekster alt afhængig af de opsatte undervisningsmål.

At kunne bestå et af trinene på FVU.

At få indblik i egne færdigheder og behov – som aktiv borger i dagens samfund.

Læringsrummet:

I undervisningslokaletog med brug af visuelle redskaber fx mindmaps, abstraktionsstiger, tekstkasser, adgang med tegn mv.

Gruppedynamik:

I grupper eller som eneundervisning – alt efter omfang og behov.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Ved FVU skal der bestås en prøve.

Ved OBU skal kursisten kunne anvende de relevante redskaber, der styrker læsningen.

Ellers udarbejder læreren i samarbejde med kursisten en evaluering med indhold af test fra værktøjet EyeJustRead.

18 Undervisningsforløb: Matematik og pengeforståelse

Undervisningsindhold:

Talforståelse, regning og basale matematiske begreber.

Penge, valuta, rentesregning, skat, indkøb, egne forslag

Deltagerforudsætninger:

Alle der **ikke** har bestået 9. klasses eksamen

Alle der gerne vil have de grundlæggende matematikfærdigheder trænet

Alle der gerne vil arbejde med pengebegrebet

Alle der vil træne ADL-tal til brug i hverdagen

Alle der har brug for mere forståelse for egne økonomi.

Sekvenseringsanalyse:

15 gange a 1,5 eller 3 timers undervisning (afhængig af under hvilken lovgivning, der søges under)

Tilrettelæggelsen:

Læreren tilrettelægger undervisningen i samarbejde med kursisten + netværk

Læreren anvender materiale fra ”dansk som andetsprog”, Matchen.dk, OBU/FVU-materiale samt læseværktøjet EyeJustRead

Legitimitets- og målanalyse:

At kunne bestå FVU matematik trin 1 og 2

At kunne forstå de grundlæggende matematiske begreber

At kunne forstå det danske pengesystem og/eller EURO (valutaomregning)

Lærermiddelanalyse:

- lægge sammen, trække fra, gange og dividere
- forstå og regne med kommatal
- forstå og bruge brøker som $1/2$ og $1/4$
- forstå og regne med procenter
- omregne fra danske kroner til fremmed valuta
- fremstille enkle tabeller og diagrammer
- forstå matematiske begreber og størrelser
- overskue og vurdere matematisk information
- At kunne bestå FVU trin 1 og/eller 2

Læringsrummet:

I undervisningslokalet og med brug af visuelle redskaber samt PC og andre devices

Gruppedynamik:

I grupper eller som eneundervisning – alt efter omfang og behov.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Ved FVU skal der bestås en prøve

Ved OBU skal kursisten kunne anvende de relevante redskaber, der styrker matematikken, når der skal læses

Ellers udarbejder læreren i samarbejde med kursisten en evaluering med indhold af test fra EyeJustRead.

19 Undervisningsforløb: Tale-høreundervisning

Undervisningsindhold:

Lytteøvelser med lyde, fonemer, morfemer, ord og sætninger
Træne udtale af dagligdagsord og nye begreber
Arbejde med prosodi
Mundaflæsning
Ordforråd og begrebsforståelse

Deltagerforudsætninger:

Voksne der har brug for at genkende og forstå lyde og ord, samt træne udtale af specifikke ord og sætninger.

Sekvensanalyse:

15 gange a 45 min. eller 1,5 time

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår som eneundervisning. Der bruges materiale fra Materialecenteret, tegnsprogsapps, døvefilm, dr.dk/ligetil, quizzet, spil, billeder, Youtube mv.

Legitimitets- og målanalyse:

Auditivt at kunne genkende målsatte lyde og ord.
Verbalt kunne udtale målsatte fonemer og ord

Læremiddelanalyse eksempler:

Formål med undervisningen er at forbedre den enkelte kursists fokus på lyd og lydforståelse, samt blive mere præcis i sin talen for at kunne ytre sig tydeligere i dagligdagslivet.

Læringsrummet:

I et læringsmiljø hvor auditiv kommunikation med visuel støtte er den primære kommunikationsform.

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kurset med materialer til kursisten.

Løbende evalueringer med kursisten om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer, hvorvidt kursisten efter gennemført tale-høreundervisning har opnået de specifikke mål.

20 Samtykkeerklæring og fuldmagt

Undervisningsindhold:

Vi dykker ned i lovgivningen på forskellige områder, der vedrører din hverdag og undersøger hvad det vil sige at samtykke, hvad en samtykkeerklæring indeholder og hvornår det er gyldigt. Du lærer om forskellige former for samtykkeerklæringer og hvad forskellen er på at give en fuldmagt og at samtykke.

Deltagerforudsætninger:

Voksne med høretab, der ønsker viden og kompetencer til at kvalificeret kunne anvende samtykkeerklæringer og fuldmagter i hverdagen

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt på 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten anvender i hverdagen

Der anbefales både eneundervisning eller små hold med 3 - 5 kursister

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til hverdagsliv og diskuteres.

Brug af opslagstavle, der gennem kursusgangene udbygges – mindmaps, billeder etc., hvor nye begreber og handlekompetence fastholdes.

Evalueres løbende 2-3 gange undervejs i forløbet – ”Hvad har jeg lært indtil nu?”

Læremiddelanalyse:

Forskellige lovgivninger bl.a. Datatilsynet, sundhedsvæsenet, patientsikkerhed, forskelsbehandlingsloven og andre lovgivninger som omhandler dit hverdagsliv.

Læringsrummet:

I undervisningslokale med mulighed for forskellige former for visualisering samt et miljø med tegnsprog

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset kan afvikles i grupper eller enkeltvis alt afhængig af hvor personligt undervisningen skal foregå

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kursusvejledning med materialer til kursisterne.

Kursisterne laver løbende deres egen læringslogbog

Løbende evalueringer med kursister om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer sammen med kursisten.

21 Kriseberedskab

Undervisningsindhold:

Vi lærer om, hvad kriseberedskab betyder for os som selvstændige individer samt vores samfund.

Hvad vil det sige at have en krise? Hvorfor er der forskellige former for beredskab og hvornår skal det bruges? Hvad er du selv ansvarlig for i en krisesituation og hvordan kan samfundet hjælpe dig. Sammen udarbejder vi vores egen kriseberedskabsplan og ser på de metoder, der bliver anvendt af myndighederne bl.a. sirenen og udsendelse af breve i digital post

Deltagerforudsætninger:

Voksne med høretab, der søger viden om, hvad det vil sige at have et kriseberedskab på samfundsmæssigt og på individniveau

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt på 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten anvender i hverdagen

Der anbefales små hold med 3 - 5 kursister

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til hverdagsliv og diskuteres.

Brug af opslagstavle, der gennem kursusgangene udbygges – mindmaps, billeder etc., hvor nye begreber og handlekompetence fastholdes.

Evalueres løbende 2-3 gange undervejs i forløbet ved at visualisere logbog

Læremiddelanalyse:

Informationer fra myndigheder, hjemmesiden sirenen.dk

Læringsrummet:

I undervisningslokale med mulighed for forskellige former for visualisering samt et miljø med tegnsprog

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset afvikles i grupper, hvor der er mulighed for at være i dialog og diskussion med andre ligestillede

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kursusvejledning med materialer til kursisterne.

Kursisterne laver løbende deres egen læringslogbog

Løbende evalueringer med kursister om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer sammen med kursisten.

22 Pensionsinfo

Undervisningsindhold:

Hvad sker der, når man går på pension? Vi undersøger og lærer om nye ord/begreber/tegn i forbindelse med pensionsinfo og ser på både de økonomiske konsekvenser og personlige handlemåder ved egen samt pårørendes sygdom og død

Deltagerforudsætninger:

Voksne med høretab i alle aldre

Sekvenseringsanalyse:

1,5 time fordelt på 15 gange

Tilrettelæggelsen:

Undervisningen foregår på tegnsprog, med støttetegn eller med den sprogkode som kursisten anvender i hverdagen

Der anbefales både eneundervisning samt små hold med 3 - 5 kursister

Legitimitets- og målanalyse:

Formål med undervisningen præsenteres, konkretiseres, relateres til hverdagsliv og diskuteres.

Brug af opslagstavle, der gennem kursusgangene udbygges – mindmaps, billeder etc., hvor nye begreber og handlekompetence fastholdes.

Evalueres løbende 2-3 gange undervejs i forløbet ved at visualisere logbog

Læremiddelanalyse:

Pensionsinfo.dk, ATP samt egne pensionsordninger gennemgås og diskuteres

Læringsrummet:

I undervisningslokale med mulighed for forskellige former for visualisering samt et miljø med tegnsprog

Online – internettet.

Gruppedynamik:

Kurset afvikles som eneundervisning eller i smågrupper

Analyse af magt/kontrol (hvem definerer læringen):

Læreren definerer indhold og tilpasser kursusvejledning med materialer til kursisterne.

Kursisterne laver løbende deres egen læringslogbog

Løbende evalueringer med kursister om opnåelse af mål.

Læreren evaluerer sammen med kursisten.

Inspirationskatalog 2024

Aalborgskolen
Kompenserende specialundervisning
for voksne med høretab

Oktober 2024